

Samostojnost šolarja

✍ Simona Levč

Počitnice so se iztekle in otroci so že dodobra nazaj v šolskem ritmu. V kolikor ste počitnice izkoristili za počitek in ste z otrokom preživeli prosti čas tako, da ste ga pogledali z drugimi očmi in ne le kot šolarja, in ste opazili pri njem vse tisto dobro, kar ste med šolskim letom spregledali, potem je velika verjetnost, da je otrok šolsko leto začel spočit in ima dovolj veliko motivacijo za uspešen začetek šolskega dela.

Otrok ni samo šolar

Ko otroci in starši padejo v šolski ritem, naj se občutek, da otrok ni samo šolar, ne izgubi.

Nevarno je, da med šolskim letom starši otroke vidimo v veliki meri le kot šolarje, da se pogovori vrtijo okrog ocen in šole. Pomembno je, da tudi med šolskim letom opazite in pohvalite tiste druge stvari pri otroku – njegov lep odnos do bratca, sestrice, babice, dedka, njegovo vztrajnost pri stvarih, ki ga zanimajo, ustvarjalnost ob sestavljanju skulpture iz kamnov. Veliko tega se najde, če pogledate s pravimi očmi – tistimi, ki v otroku iščejo in najdejo dobro. Otrok preko vaših oči gradi svojo samopodobo. In boljša kot bo samopodoba, večje izzive in naloge bo sprejemal, jih reševal in postajal bo vedno bolj samostojen.

Vaš otrok zmore

Verjetno se vsi strinjate, da prvošolček lahko torbico v šolo odnese sam. Saj si tega že tako dolgo želi.

Otrok naj vam sam pove, kaj je za prvo domačo nalogo, in dovolite mu, da že takoj na začetku večino stvari za šolo opravi sam. Zelo pomembni so prvi koraki v šolo – ne samo otrokovi, tudi koraki staršev. Že na začetku mu boste s svojim vedenjem pokazali, čigava odgovornost je šola. Če pozabi, kaj je za nalogo, naj sam pokliče sošolca, nikar ne naredite tega vi. Če je doma pozabil copatke, naj bo en dan v šoli bos; ne tekajte za njim, ko ste našli copatke doma, saj mu bo takoj jasno, da bosta mami ali ati poskrbela za pozabljene stvari. In tako potem starši počasi postajate zunanja pomnilna enota vašega otroka.

Če mu dovolite, da za takšne in podobne zagate poskrbi sam, bo teh zagat vedno manj, ker bo otrok razmišljal s svojo glavo. Zato odgovornost za šolo že takoj na začetku predajte otroku.

“Vedno, ko nekaj naredite namesto otroka, mu s tem sporočate, da on tega ne zmore, ali da ne bi naredil dovolj dobro.”

Domača naloga – domača vaja – je ponovitev tistega, kar so otrokom v šoli učiteljice po najboljših močeh in z dobrimi metodami razložile. Doma otrok z nalogo to ponovi. Ni razloga, da bi sedeli ob njem in gledali, kako mu gre. Otrok naj nalogo naredi sam, vi pa bodite pri prvošolčku nekje v bližini, ko otrok raste, pa vedno dlje od njegove pisalne mize. Ko otrok česa res ne bo znal, vas bo poklical. Prav pa je, da pregledate, ali je otrok nalogo res naredil. Domače naloge so vsak dan in ob rednem delu doma otrok veliko lažje sledi v šoli.

Tudi pri seminarskih nalogah in izdelavah plakatov dovolite otroku, da izrazi svojo ustvarjalnost in samostoj-

nost. Ne boste verjeli, kakšne vrhunske izdelke nosijo v šolo otroci, učitelj pa bi lahko s petico ocenil trud in delo staršev.

Vedno, ko nekaj naredite namesto otroka, mu s tem sporočate, da on tega ne zmore, ali da ne bi naredil dovolj dobro. To pa ne krepí samozvesti in samostojnosti otroka.

Priprava šolske torbe ja za prvošolčka dogodek. Ne jemljite mu tega veselja; dovolite mu, da razmisli, kaj v šoli potrebuje in da to položi v torbo sam. Tudi če kdaj kaj pozabi, ni nič hudega. Se bo pa naslednjič spomnil.

Otrok včasih res potrebuje vašo pomoč

Ko vidite, da otrok nečesa res ne zmore sam in potrebuje dodatno razlago, kadar ima takšne in drugačne stiske, takrat vas potrebuje – pa ne zato, da boste problem rešili namesto njega. Potrebuje vas, da čuti vaše razumevanje in da ga pomagate usmerjati k iskanju rešitve za rešitev določenega problema.

Pomoč potrebuje tudi, ko dobi slabo oceno. Takrat ne potrebuje kričanja in nerazumnih kazni, ampak nekaj vašega časa, da se skupaj usedete in pogledate, kaj bi se dalo narediti. Potrebuje načrt, kako bi oceno popravil. Če mu pri tem pomagate, bo motivacija za delo veliko večja, kot če ga doleti le kazen, ki je po možnosti še postavljena na daljše obdobje.

Kazen rodi odpor, načrt pa otroka stimulira k načrtovanju, razmišljanju: načrtuje, kdaj se bo učil, kako se bo učil, s kom se bo učil, kaj se bo dogovoril z učiteljem ... Otrok se usmeri k cilju in ko ima cilj, ima tudi motivacijo, da ga uresniči. Če je zmogel sam, je dobil najlepšo popotnico za dobro delo v šoli in funkcioniranje nasploh. ■